

Az üzemanyag-gazdálkodás tervezésének új rendje és eredményei a honi légvédelmi csapatoknál

Hant Zoltán őrnagy

Az üzemanyag-szolgálat tevékenységében az elmúlt évek folyamán fejlődés következett be. A változások kiterjedtek a tervezési, elszámolási feladatokra is.

Ezen a területen a régebbi manuális tevékenységet és a csapatoknál történő részletes számítási munkát – mely révén a számított adatok a kidolgozást végzők birtokába kerültek, akik ezáltal a tervezési és elszámolási részadatokat el-sajátították – felváltotta a számítógéppel való feldolgozás. Jelenleg az alakulatoknak csak az alapadatokat kell biztosítani, az összes további műveletet a számítógép végzi. A csapathoz vissza már a kész adatok kerülnek. Ez igen megkönnyíti a munkát, azonban a részadatokról nincs megfelelő tájékozottság és a gazdálkodási tevékenységet mérő mutatók sem állnak rendelkezésre.

Megváltozott a seregtest csapatainak ellátási rendszere is. Területi ellátási rendszerre való áttérés került bevezetésre, aminek a kövekeztében a légvédelmi tüzér és rádiótechnikai egységeknél megszűnt az egység törzsek ellátó szerepe és az alegységek a területileg legközelebb levő alakulat ellátási utaltságába kerültek, egyidejűleg teljesen önálló gazdálkodásra tértek át. Ez nagymértékben megnövelte az alegység üzemanyag-szolgálatvezetők felelősségét, valamint a velük szemben támasztott szakmai követelményeket.

Decentralizálva lettek a hatáskörök. Keretmódosítási jogkör lett adva a magasabbegység üzemanyag-szolgálat főnököknek. Selejtítési jogkört kaptak az üzemanyag technikai eszközök egy részére az alakulatok, önállóan gazdálkodó alegységig bezárólag. Megtörténtek a kezdő lépések a pénzgazdálkodás bevezetésére is.

Megváltozott az információs rendszer. Nem futottak végig a seregtest szintjein a gazdálkodási mutatószámok és egyéb adatok. Megszűnt a tárintézetektől érkező felvételezési adatok küldése. Az évvégi elszámolást a csapat közvetlenül az ellátójának küldi meg és az évi vételezéseket vele egyeztetti. Ennek következtében a középírányító szerveknél információhiány lépett fel. Nem álltak rendelkezésre a hatékony gazdálkodás kialakításához, az irányításához és a döntések kellő szintű előkészítéséhez adatok.

Ezeknek az igen vázlatosan – inkább csak emlékeztetőül – felsorolt változásoknak a következtében vált szükségessé új gazdálkodási terv készítése és bevezetése a honi légvédelmi csapatoknál.

Az új üzemanyag-gazdálkodási terv lényege

Az üzemanyag-gazdálkodási terv kidolgozásának az alapját alapvetően az előzőekben ismertetett szempontok és a szénhidrogéneknek bekövetkezett árrobbanás miatt bevezetett fokozottabb takarékosági rendszabályok képezték. Célja az információhiány megszüntetése, a szolgálatvezetőkkel szembeni fokozottabb követelményekhez szakmai alap adása és a tervszerűbb munka feltételeinek megteremtése volt.

A célok elérése érdekében történt a gazdálkodási terv összeállítása, melynek első és súlyponti részét képezi az *elgondolás*, amiben az előző gazdálkodási év tevékenységének értékelését, a szolgálattal szemben támasztott követelmények részletezését, ezek teljesítését konkretizáló, valamint az értékelésben hiányosságként megállapított kérdések megszüntetését elősegítő feladatokat kell szöveges formában elkészíteni.

Ez a munka a szakág vezetőjében tudatosítja a szolgálati ág helyzetét. Az elért eredmények ismerete mellett előtérbe helyeződnek a fennálló hiányosságok és ezek megszüntetésének módjai. Megfelelő súlyt kap a központi akarat és a szakmai előljáró által meghatározott feladatok végrehajtása.

A *naptári terv* összeállítása révén a szolgálati ág vezetője kényszerülve van a szakág éves tevékenységét átfogóan átgondolni, rendszerezni és magáévá tenni.

A gazdálkodási terv *kimutatásai* – a végrehajtó szerveknél – a gazdálkodási tevékenység rendszerbe foglalását, a készletszintek figyelemmel kísérését, a beszerzési, karbantartási és frissítési tevékenység tervezését, végrehajtását, a végrehajtás rögzítését szolgálják. Elősegítik a pénzgazdálkodás alapadatainak felmérését. A terv vezetése révén a csapatok birtokába került felhasználási adatok – amelyek részletesen tartalmazzák az üzemanyag technika fogyasztási mérőszámait, a szakág által megkívánt szempont szerint –, kellő alapot adnak a megfelelő mélységű és részletes elemzés révén az alakulat felhasználási helyzetének értékelésére, viszonyítva a tervezett felhasználáshoz. Ezeknek az adatoknak a segítségével szükség esetén mód nyílik beavatkozásra, de mindenkor a helyes irányú befolyásolásra.

A *jelentések* negyedévenként történő (tagozatok szerint szükséges adatrészletezésben) összeállítása, felterjesztése biztosítja a szükséges információáramlást. Az előzőekben fennálló információhiány ezáltal megszűnt. A légvédelmi tüzér és rádiótechnikai egységek és a középírányító szervek már rendelkeznek azokkal az adatokkal, melyek felhasználásával érdemben tudják értékelni az alárendelt munkáját, saját irányító tevékenységük eredményességét. Az ismeretek birtokában képesek a szükséges beavatkozásra, bármilyen vonatkozásban tapasztalt hiányosság vagy nem elég eredményesnek értékelt folyamatban levő tevékenység esetén.

Az új gazdálkodás tervezési rend bevezetése

A gazdálkodási terv bevezetésének zavartalanná tétele érdekében a seregtes üzemanyag-szolgálat kétnapos eligazítást tartott. A képzésen az önállóan gazdálkodó alegységek üzemanyag szolgálatvezetőikig bezárólag a tagozatok üzemanyag-szolgálat főnökei vettek részt. A képzés rövid előadásból – mely a terv bevezetésének okait és vezetésének célját foglalta magába – és csoportos foglalkozásból állt. A csoportos foglalkozáson a terv vezetésének egy változata lett

végigvezetve, melyen keresztül érhetővé vált a táblázatok kitöltésének a módja. A kimutatások adatai segítségével a terv által megkívánt elemzés és értékelés is oktatásra került.

Az új gazdálkodás-tervezés tapasztalatai

A gazdálkodási terv bevezetése óta végrehajtott vizsgálatok a terv bevezetésének a helyességét és a célul kitűzött feladatok megvalósítását állapították meg. Általánosan ismertté váltak a központi utasítások és a szakágak végrehajtásukat kiemelt feladatként állították be tervükbe. Értékelhetően tervszerűbbé vált az üzemanyag-szolgálatok munkája.

Megnőtt a szolgálati ág vezetők tájékozottsága a szakág felhasználásának és ellátási tevékenységének a területén.

A rendelkezésre álló felhasználási és egyéb statisztikai adatok nagymértékben elősegítik a takarékos üzemanyag-gazdálkodás megvalósítását.

A seregtest üzemanyag-szolgálatnak a véleménye szerint az új gazdálkodási tervvel a kívánt célt elérték. A tervvel kapcsolatos tennivalók – amellet, hogy új feladatok elé állították a tagozatok szakágvezetőit – lényegesen elősegítették a gazdálkodási szemlélet kialakulását. Jelentős részét alkotják a csapatok takarékos üzemanyag felhasználása megvalósításának. További eredmények eléréséhez azonban szükséges az, hogy az üzemanyag-szolgálat főnökök ezen a területen alkotó munkát végezzenek. Az előljáró szervek pedig folyamatos ráhatással kedvező irányban befolyásolják a gazdálkodási tevékenységet.